آذربایجان دموقرات فرقه‌سی مرکزی قومیته‌سینین اورقانی

نومره ۴۵ (۳۱۴) ایکینجی دوره

بو روزنامه هیئت تحریریه واسطه‌سیله اداره اولونور

اداره‌نین محلی ستارخان خیابانی مرکزی قومیته بناسیندا

آذربایجان

۵ شنبه ۱۱ مهر ۱۳۲۵

آلتی نومره ۱۰ شاهی

آبونه	ایللیك	۱۲۰	ریال
۶	آیلیغی	۶۵	»
۳	»	۳۵	»
۱	»	۱۲	»

آذربایجاندا

بیر داها چوره‌ك نگرانلیغی اولا بیلمز!

چوره‌ك مسئله‌سی عموم خلقین حیاتی مسئله‌سی اولدوغوندان، فرقه‌میز بو ایشه ساده‌جه باناشا بیلمز. او، خلقیمیزین کئچمیش منحوس دوره‌لرده بیر تیکه چوره‌ك اوتری کئچیردیگی آغیر وضعیتلر و چکدیگی اذیتلی گونلری هیچ وقت اونودا بیلمز.

باقمایاراق که، آذربایجان غله اولکه‌سی‌دیر، لاکین ایندیه قدر قارا سیاستلرین اجراسی نتیجه‌سینده میلیونلارله آذربایجانلی دیوارلار دیبینده تلف اولموشدور.

آرتیق ایندی آذربایجان خلقینین حیاتینین ضامنی اولان فرقه‌میز بیرداها خلقین اوره‌گینده داغلار چکمیش قارا گونلارین تکرارینا یول ویره بیلمز.

بیر دفعه باشا دوشمك لازمدر که آذربایجان بول تاخیل منبعی اولدوغوندان بورادا طبیعی اولاراق چوره‌ك قیتلیغی عمله گله بیلمز. ایندیه قدر اوز ویرمیش چوره‌ك بهالیقلاری یالنیز آذربایجان خلقینین مقدراتی ایله اویناشان بیر عده کلاه بردار محتکرلرین و امیرنصرت اسکندری کیمی آلچاق فکرلی عنصرلارین او بو نیازلیغی نتیجه‌سینده اوز ویرمیشدیر.

هامونین بیلدیگی کیمی نئچه گون بوندان قاباق اسکندریلرین صومعه و اردلان کندلرینده نئچه ایل بوندان قاباق بئر آلتیندا باسدیریلمیش غله‌لریندن اوچ یوز تون چوروموش تاپیلمیشدیر.

آیا بو اوچ یوز تون غله بیر کندین اهالی‌سینین بیر ایللیك آذوقه‌سی دگل‌می؟

ایندیه قدر فقط چوره‌ك آزلیغینین سببی بو جور پیس نیت آداملار اولموشدور. آخر وقتلرده بئله فکرلرله زهرلنمیش محتکرلر موقعدن سوء استفاده ایده‌رك مصنوعی بهالیق یاراتماقلا وارلانماق خیالینا دوشورلر.

لاکین بیلمك لازمدر که، آذربایجان انجمن ایالتی‌سینین، غله‌نین آذربایجاندان خارج ایدیلمه‌سینین قدغن اولماسی حقینده تصویب اولموش قراری اثرینده، اونا باقمایاراق که، بو ایل کئچن ایللره نسبت بعضی یئرلرده محصول آزدیر، لاکین خلقیمیزین احتیاجینی آرتیقلاماسیله تامین ایده‌جکدیر.

اودر که، خلقیمیزدن اوتری چوره‌ك مسئله‌سی هیچ بیر قورخی و نگرانلیق توره‌ده بیلمز، کئچمیشده تبریز شهرینین چوره‌کچیلرینه گونده ۴۲ تون غله ویریلدیگی حالدا، ایندی ایسه ۱۰۰ تون ویریلیر. آنجاق ینه‌ده بعضی آج گوز چوره‌کچیلر دولتدن آلدیقلاری اونی تمامیله پیشیریب خلقین تحویلینه ویرمه‌ییرلر و بعضی‌لری‌ده چوره‌گین جنسینی خرابلاشدیرماقلا اورتایا نگرانلیق چیخارتماق ایسته‌ییرلر. نهایت بو فکرلی چوره‌کچی‌لر دوشونمه‌لی‌درلر که، خلقین حیاتیله اویناماق اونلارا بها قیمته تمام اولاجاقدیر.

بقیه‌سی ۴ نجی صحیفه‌ده

فرانکونین امری ایله اعدام ایدیلنلر

نیویورك تایمز روزنامه‌سی‌نین مخبری اسپانیانین ویگو شهریندن خبر ویرمیشدر که سپتامبر آینین ۲۱ نده اسپانیا جمهوریخواه قشونینین سرگردی‌ری‌دروجمهوریخواه فرقه‌سینین بیر عضوی همان شهرده فرانکونین امریله اعدام ایدیلمشلر.

صلح کنفرانسندا

صلح کنفرانسینین بالکان و فنلاندیانین اقتصادی ایشلرینه باخان کمیسیونی بلغارستانیله باغلاناجاق صلح معاهده‌سینین طرحی باره‌سینده مذاکره ایتمشدر. یونان نماینده‌سی بلغارستان دولتیندن بیوك مقدار خسارت طلب ایدیب دیمشدر که بلغارستان ۱ ملیون دولار یونانا خسارت وورمشدر. انگلیس نماینده‌لری که طرفدارلیق ایدیردیلر بونو اقرار ایتمکه مجبور اولموشلار که یونانین تقاضاسی قبول اولونمالی دگلدر. نتیجه‌ده یونان نماینده‌سی اوز پیشنهادینی گیری آلماغا مجبور اولمشدر.

عصر جدید دن

چه‌ویرن: ر. آذری

مدیترانه ده

ایکی امپریالیسمین توقوشماسی

(ایونی) جزیره‌لریندن استفاده ایتمکله، انگلیستان آدریاتیق دنیزینده نفوذینی ایشله‌ده بیلر، بونیله برابر، بو منطقه‌ده اوز موقعیتیندن راضی دگیلدر چونکه، آدریاتیق دنیزینه کاملا طبیعی تسلطی اولان (تری‌یست) مسئله‌سی خصوصیندا، یوغوسلاویا ملتی‌نین قانونی و مشروع ایسته‌کلرینی واورتا آوروپا دولتلرینین منفعتلرینی، گورمه‌میش حساب ایدیب رسمی تانیماق ایسته‌مه‌ییر.

ایران مطبوعاتیندان:

رهبر

انگلیستان چالیشیردی (تری‌یست) دن اوتری بیر اساسنامه دوزه‌لتمك وسیله‌سیله بو بندری‌ده اوزینه ایکینجی بیر (جبل‌الطارق) قاییرسین.

بو نحوایله، لوندون سیاستی‌نین و اونون یونانداکی نوکرلرینین دموقرات (آلبانیایا) قارشی اولان دوشمنچیلیقلارینین علتی آیدینلاشلماقدادر، حالبوکه، آلبانیانین تك بیر گناهی وارسا، اودا اونون جغرافیائی موقعیتی‌در.

(سوئز) قانالی ناحیه‌سینده انگلیستانین تسلطی، اوقانالین قونشولوغیندا اولان مصر، عراق، ماورای اوردن‌ده‌کی اونون سیاسی موقعیتی و هابیله بحر احمرده و عمان دنیزی یوللاری اوستونده‌کی اونون سیاسی و عسکری تفوقی وسیله‌سیله تثبیت اولونموشدر

۱۹۲۲ ده مصرده ملی آزادیخواه‌لیق نهضتی فشاری نتیجه‌سینده، انگلیستان علاجسیز اولاراق اوملکتده اجرا ایتدیگی تحت الحمایه‌لیك سیاستیندن گوز اوتورمگه مجبور اولدی

مصر رسماً مستقل اولدی لاکین بریتانیا، مصرین مدافعه‌سینه، سوئز قانالی‌نین ارتباط یوللارینین امنیتینه و هابیله اوملکتده اولان خارجه‌لیلر و اقلیتلرین محافظه‌سینه مربوط اولان بوتون مسئله‌لر خصوصیندا اوز حاکمیتینی الدن ویرمدی.

بو نحوایله، مدیترانه‌نین شرقینده‌کی تسلطینه لازم اولان بوتون شرایطی الینده ساخلادی: او بیری طرفدن ده (انگلیس-مصر) سودانیندادا اوز مطلق حاکمیتینده محکم قالدی.

۱۹۳۶ دا، انگلیس ایله مصر آراسیندا باغلانان معاهده موجبنجه (سودان)دا انگلیس عسکرلرینین قالماسینا اجازه ویریلدی.

بقیه‌سی ۴ نجی صحیفه‌ده

احمد ـ احمد

نورمبرغ محکمه‌سی بیتدی

لاکن تاریخین محکمه‌سی دوام ایده‌جکدر!

حالا قورخوسی وار اولوموندن قانین...
حالا قورخوسی وار هر توققوشمانین!
سونگی‌لر، بومبالار، قیلینجلار، قینلار،
هجوملار، عصیانلار، باشسیز آخینلار...
بوتون بیر حیات که معناسی درین...
بو قانلی گونلرین، قارا گونلرین،
سئوالی ـ سورغوسی اونون گیده‌جك،
محکمه بیته‌میش دوام ایده‌جك!...

۱۹۴۴ صمد وورغون

«متهم هرمان ویلهلم گورینك سابق آلمان «رایش مارشالی» بوتون موردلرده مجرم تانیندیغین ایچون آسماق ترتیبی ایله اولومه محکوم اولورسان!»

۱۰ آیدان بری دوام ایدن و بوتون دنیا صلح سون خلقلرینین انتظار و دقتینی اوزونه جلب ایدن بین‌الملل عدالت محکمه‌سی، ۲۱ نفر «آلمان حرب جانیلری» باره‌سینده اولان رایینی بو جمله ایله شروع ایتمیشدر.

همین «هرمان ویلهلم گورینك» ۱۲ ایل اول دوزه‌لتدیگی توطئه پلانی و «رایشتاق» ی یاندیرماق یولی ایله، فاشیسم دشمنلری و حقیقی دموقراتلاری، لکه‌لندیرمکه چالیشدی و بوتون دنیاجا اساس سیزلیغی معلوم اولان اتهام ایله آلمان قومونیستلرینی، فرمایشی محکمه‌یه ویردیردی.

او گون ۱۹۳۴ ده، ایندی بلغارستان «وطن جبهه‌سی» لیدرلریندن اولان معروف «ژرژ دیمیتروف»، «گورینگین» تورموش اولدوغی محکمه‌نین متهم‌لر نیمکتی اوزه‌ریندن بئله بیر گونی پیغمبرجه‌سینه اعلام ایتمیش ایدی.

دیمیتروف بابه‌لری جنایت، اسارت و وحشیت اوزه‌ریندن قویولموش اولان «نازیسم» ین بیر گون دنیاجا محکوم ایدیله‌جگینی سویله‌میشدی.

ایندی انگلیس قاضی‌سی اولان «لورنس» ین اوخودیغی ادعانامه‌نی ۱۲ ایل بوندان اول «دیمیتروف» متهم‌لر نیمکتی اوزه‌ریندن اعلام ایتمیش ایدی.

...

«نورمبرغ» محکمه‌سی حکمینده قید ایدیلن، و «گورینگ» ین مشمول تانیندیغی «بوتون موردلر» آشاغیدا قید ایدیلن دورت فقره‌دن عبارتدر:

بقیه‌سی ۴ نجی صحیفه‌ده

م. آدم‌نوه‌سی

نورمبرغ محکمه‌سی

آلمان جنایتکارلاری حقینده رای ویردی

تقریباً اون آی‌دان بری بین‌الملی نورمبرغ محکمه‌سی تشکیل اولمیشدی بو محکمه‌نین وظیفه‌سی متفقلر طرفندن توقیف ایدیلن نازی باشچی‌لارینین محاکمه‌سیندن عبارت ایدی بو محکمه (۹) آی دوام ایده‌رك بوسر آی تعطیلدن صونرا ینه‌ده اوز جلسه‌لرینی تشکیل ویرمکله بالاخره اوز راینی اعلام ایتدی.

محاکمه ایدیلن فاشیست‌لرین ایتدیکلری عمل‌لر و یاراتدیقلاری جنایت‌لر هامویا معلومدر مین‌لرجه آوروپا خلقلری فاشیزمین قانلی پنجه‌سی آلتیندا جان ویردیکلریندن بو محکمه‌یه آرتیق علاقه نشان ویریرلر.

سه شنبه گونی اوقتوبر آینین بیرینده نورمبرغ محکمه‌سی متهم‌لر حقینده اوز حکمینی صادر ایدرکن محکمه سالونینی سکوت بورومیشدی هامونین گوزی گونینده آوروپانین قانلی صحنه‌لری مجسم اولوردی بوتون ویران اولان شهرلر و کندلر او نلارین جنایتلرینه قوربان گیدن‌لرین قوهوم قبیله‌سی‌نین گوزی اونینده جانلانیردی بوتون ویران قالان مدنیت سرای‌لارینین و صنعتی موسسه‌لرین؛ بویوك کارخانه‌لرین خرابه‌لری حضارین نظرینده جلوه‌لنیردی بوندان علاوه تماشاچیلار مین‌لرجه بشرین بیر دقیقه‌ده محو اولیب آرادان گیتمه‌لرینی فکرا حس ایدیردیلر. محکمه سالونیندا اولوم سکوتی حکمفرما ایدی. فقط محکمه رئیسینین هیبتلی سسی رای اوخوماقلا بو سکوتی اخلال ایدیرایدی. محکمه راینین بو قرار اوزره صادر ایتدی.

گورنغ، ریبن تروب، کایتل، قالتن برونر، شترایخر، زالکل و یودل اولومه محکوم ایدیلدیلر.

برومان غیاباً محاکمه اولونوب اودا اعدامه محکوم اولندی. هس، فونك، ریدر، ابدی حبسه محکوم اولوندیلار نازی جوانلارینین رهبری بالدوی فون شیراق و ایش‌برهر بیرسی ۲۰ ایل‌حبسه محکوم اولدیلار (فون نویرات) ۱۵ ایل و (دونیتز) ۱۰ ایل حبسه محکوم اولدیلار.

دوقتور شاخت (فون پاپن) (فریتسه) محکمه طرفندن برائت قازاندیلار محکمه‌نین رایی اوخوند

بقیه‌سی ۴ نجی صحیفه‌ده

داخلی خبرلر

شهرین سولوله‌کشلیك مخزنین (سو آمباری) قازیلماسینا باشلانمیشدر

مهر آینین ۷ ـ سندن تبریز شهر اداره‌سی طرفیندن پیکر باده سولوله کشیلیگین مخزنینین قازیلماسینا اقدام اولونموشدر.

صحیه اداره‌سی طرفیندن مدرسه‌لرده محصللرین معاینه اولونمالاریندان اوتری حکیم‌لر تعیین ایدیلمیشدر

مهر آینین ۱۰ ـ ندا مدرسه‌لرده محصللرین معاینه اولونمالاریندان اوتری بش دسته‌دن عبارت معین حکیملر تعیین ایدیلمیشدر بونلار محصللری معاینه ایتمکله برابر چیچکده دوگورلر.

۵ ـ نجی محله قومیته سینده

۵ ـ نجی محله قومیته‌سینده گیجیك باشلی اوشاقلار ایچون بیر درس‌تورسی و «صابر» آدلی فوتبال تیمی تشکیل ویریلمشدر.

مسکوا شهرینده استالین آدینه مخصوص بیر موزه

مسکوا شهرینده استالینه مخصوص بیر موزه آچیلیر. مملکتین بوتون نقطه‌لریندن استالینه گوندریلمیش تحفه‌لر بو موزه‌ده جمع ایدیله‌جکدر. یاخین گونلرده بالتیك گمی ایشچیلری طرفیندن دوزه‌لمیش مین آتان گمی استالینه هدیه گوندریلمیشدر بو گمی موزه‌ده قویولاجاقدر داش کومور معدنی کارگرلری سوومت اتفاقنین مشهور بیر کتابینی داش کومور ایله جلد ایدوب استالینه تحفه گوندرمیشلر بو کتابین جلدی داش کوموربله چوخ ظریف صورتده دوزه‌دیلیب اونون بیر طرفنده استالین و اوراق چکیش عکسی و باشقا طرفنده‌ده استالینین سوزلری یازیلمیشدر بو سوزلرده دیلیر که داش کومور صنایعین اصل چوره‌گیدر بو کتاب ایسه استالین موزه‌سینده قویولاجاقدر هابئله اورالین صنعتی منطقه‌سیندن چدندن توکلمش استالین مجسمه‌سی تحفه گوندریلمیشدر. خارجی مملکتلردن استالین آدینا جور-بجور هدیه‌لر گوندریلمیشدر که بو موزه‌یه یغیلاجاقدر. خارجی تحفه‌لر جزونده روسیه‌نین بیر تاریخی کتابی واردر که چکسلواکیا عالملری توسطیله چه‌ویریلمشدر. بو کتاب مسکوادا اولان چکسلواکی سفیری طرفیندن موزه‌یه هدیه ویریلمشدر.

حکم‌آباد شوسه یولونون چکیلمه‌سی

حکم آباد یولی اولدیقجا خراب ایدی. مخصوصا ایلین یاغیش و قار یاغان فصللرینده اهالی آرتیق درجه‌ده زحمتده اولوردی. لاکن ۹ ـ نجی محله قومیته‌سینین جدیتی و ۱۸۰۰ نفردن عبارت فرقه عضولری و اهالینین همتی و مادی کمکی ایله شهر اداره‌سینین ویردیگی نقشه اوزره مهر آینین ۹ ندان همان یول دوزه‌لمگه باشلانمیشدر.

د ـ یوسف برازش

ماللدارلیق ساحه‌سینده

حیوانلاردا چیچه‌ك خسته‌لیگی

چیچك ـ بو خسته‌لیك بیر مخصوص ویروس (عامل) توسطیله وجوده گلر و اکثرینله تنفس یولیله بدنه وارد اولوب و حیوانلاری بو خسته‌لیگه دچار ایدر. بو مرض، مختلف حیوانلاردا بیرجور اولماز بلکه هر بیرینین ئوزونه مخصوص بیر چیچکی واردر. نجه که آتین چیچکی قویونا و کیچینین‌کی آتا و یا قره ماللارا سرایت ایتمز. فقط قره ماللارین چیچکی انسانا قابل سرایت تانی‌نیب در.

بو مرضین سرایتی بو نحویله در که مبتلا حیوانلارین بدنلرینین مختلف یئرلرینده چوزه‌لر (پاپیل) ظاهر اولوب نچه گون صونرا بو چوزه‌لر سولانیب و یئرتیلار، صونرا تدریجی حالدا بو چوزه‌لرین یئری قوروبوب و دله‌مه تشکیل ویره‌ر که بو دله‌مه لرده بیر نچه گون صونرا آیریلیب یئره دوشر و چون عمومیتله مرضین عامللری بو دله‌مه‌لرده چوخ‌در بو نا بناء دله‌مه‌لر یئره دوشدیکدن صونرا توپراقینان قاریشیب و یئل وسیله‌سیله توز شکلینده هوایه قالخار، حیوانلار تنفس ایدرکن اونلارین بدنینه وارد اولوب و حیوانلاری بو خسته‌لیگه مبتلا ایدر. ممکن‌در که سالم حیوانلار مبتلالاردان بو مرضی مستقیما توتسونلار.

علامتلری ـ مبتلا حیوانلار اولده کسالتلی و اشتهاسیز اولوب صونرا قیزدیرماسی ۴۱ دن ۴۲ درجه‌یه‌قدر اولار و خسته حیوان چوخ تشنه گوسترر، قلبینین‌وورشی، تنفسی آرتار ۴ ـ ۵ گون حیوان بو حالدا قالیب صونرا بدنینین مختلف یئرلرینده (او ـ زینده، بودلارینین ایچری طرفینده‌و دیشی حیوانلارین امجك‌لرینین‌اوستنده‌م) قرمزی دانه‌لر ظاهر اولیب وصونرا بو دانه‌لر چوزی‌یه دگیشیلیب و چوخ زحمتلی اولارلار و بو چوزه‌لرین بو ـ یوکلیکی ممکن‌دور بیر نخود قدر اولسون. بو موقعده حیوانین‌قیزدیر ـ ماسی گاه چوخالیب و گاه آزالار. ۴ ـ ۵ گوندن صونرا بو چوزه‌لر سو ـ لانیب و بویوبه‌رلر و ۵ گون حیوان بو حالدا قالار صونرا چوزه‌لر بیرتلیب و سولاری ایشیکه توکولر ۵ گون صونرا تدریجی حالدا حیوانین حالی یاخشیلاشار مرض بو شکلده اولاندا تلفاتی یوزده ۲۵ دن ۳۰ ـ ه قدر اولابیلر ممکن‌در که مرض قورخولی شکلده اولسون و مریض حیواندا شرح ویریلن علامتلر ظاهر اولماییب چوزه‌لر بدنین داخلینده مخصوصا قصبه‌الریه ده اولسون. ناخوشلیق بو شکلده اولاندا حیوانین قیزدیرماسی داها آرتیق اولوب و نفسی تنگه دوشر و بورنونین مخاطی شیشر و بیر متعفن مایع بورنونین باجالاریندان خارج اولار. ممکن‌در مبتلا حیواندا قانلی اسهال دا گورونسین و مرض بو شکلده اولاندا تلفاتی یوزده آلتمیش دان یوزده یتمیشه کیمی ساولابیلر.

مبارزه ـ بو مرضه قارشی‌مبارزه عبارتدر: ۱ ـ سالم‌حیوانلاری مبتلالاردان آیریب و اونلارین یئرلرین آهك یا «کرئولین» سو ایله ضد عفونی ایتمك دن وحیوانلارین زبیل لرین یاندیرماقدان. ۲ ـ بو قسمت چوخ اهمیتلی اولدوقی ایچون لازمدر جدی صورتده حیاته کئچسین و او دا بوندان عبارتدر که مبتلا حیوانلارین بدنلرینین چوزه‌لری یرتلیب و قوروماق نتیجه‌سینده دله‌مه بدندن آیریلان موقعده گرك مواظبت اولسون تا بو دله‌مه‌لر داغیلماسین بلکه اونلارین توکلن یئرلرین کامل صورتده ضدعفونی ایدیب و اولاردا اولان عامللری اور ـ تادان قالدیرسنلار و اگر بیله اولماسا نجه که شرح ویریلیب ممکن‌در یئل توسطیله مرضین عاملی اوزاق یئرلرده گئدیب ومرض یاییلسین.

بو مرض یوزده ۲۵ دن تا ۷۰ ـ ه کمین ویردیگی تلفاتیندا سوای ایکی جانلی حیوانلاردا عمومیت‌له مبتلا اولان صورتده بالا سالارلار وقره مال‌لار مبتلا اولدوقدان صونرا بیر اوزون مدت ضعیف قالاراق فلاحت ایشلرینی آخساتماقلا اقتصادیاته زیان وارد اولار. اونا بنا‌یا لازمدیر کندلیلر و مال‌صاحبلری قید اولونموش مبارزه یوللارین ئوگره‌نیب و خسارته دوشمیینلر.

درمان ـ مبتلا حیوانلاری آیر ـ دیقدان صونرا اونلاری بیر محللرده که هوانین تمیز اولماسی لازمدیر ساخلاییب و اونلارا یوموشاق وتوتلی و تئز هضم اولان خوراکلر ویریلیب سولارینین سرینلیکی و تمیز اولماسی لازمدیر.

بو مرض ممکندور بعضی عارضه‌لر آق جگرده‌ده و یرسین بو موقعده مبتلا حیوانلارین سینه سینه «سفیا پیم» آدلانان بیرخمیرکه «خردل خمیری» سالداق و اونلارا ضدعفونی داوالار وسیله‌سیله «کربل ـ آسیدفنیك» تجور وئرمك فایده‌ای اولار.

بو مرضین ضدینه بیرواکسن وار که تزریق اولانت صورتده سالم حیوانلاری مرضدن کاملا حفظ ایدر و بو تزریقده مخصوص شرایطدن آسیلیدر.

پراقدا

دونن پراقدا چکسلواکی و یوگسلاویا آراسیندا بیر تجارتی معاهده امضالانمشدر.

فرانسه‌ده

فرانسه سیاسی فرقه‌لری بیدو ریا ـ ستی آلتیندا دونن گیجه بیرجلسه تشکیل ویریب و دوگلین قانون‌اساسی حقینده ایتدیکی اعتراضه دایر نه جور گذشته حاضر اولدیقلارینی مطالعه و مذاکره ایتمیشدیرلر.

جوانلار واوشاق

ادبیاتی یاراتمالییق

شانلی فرقه‌میز بیزه هر ساحه ده لازمی قدر ایشلمك و تکامل ایتمك امکانی یاراتمیشدر. بیز ایسه بو امکانلاردان اولدوقجا استفاده ایتمه ـ لیك بیزیم گله‌جك نسلمزی تشکیل ایدن جوانلار واوشاقلاردان عبارتدر. گله‌جك نسلمزین ترقی وتکاملی ایچون هاموميز وار قوه‌میزله چالشمالییق.

مترقی مملکتلرده اوشاق وجوانلار ادبیاتینا فوق العاده اهمیت ویریلیر. اونلار ایچون بالاجا حکایه‌لر و شعرلردن عبارت کتابچالار نشر ایدیلیر. بونلاردان علاوه اوشاق و جوانلارین اجتماعی و سیاسی معلوماتینی آرتیرماق ایچون خصوصی مجله‌لر و روزنامه‌لر دخی نشر ایدیلمکده‌در. بئله‌لیکله مکتبده تحصیل آلان اوشاقلار بوش ساعتلارینی کوچه‌لرده یاخود ایولرینده آواره و سرگردان دولانمایب همین ساعتلرده لازمی کتابلار، مجله‌لر و روزنامه‌لردن استفاده ایدیرلر.

بو استفاده ایسه اونلارا ایکنجی بیر مکتب قدر معلومات و تربیه ویریر.

بیزده گله‌جك نسلمزین تکاملی ایچون اوشاق‌لاریمیزی مترقی مملکت ـ لرده اولدوغو کیمی تربیه ایتمکه باشلامالییق. اونون ایچون آذربایجان دموقرات جوانلار تشکیلاتی، معارف اداره‌سی، شاعرلر و یازیچیلار جمعیتی بو حقده لازملی ایشلر گورمکله اوشاق و جوانلار ادبیاتی یاراتمالیدیرلار.

شاعرلریمیز و یازیچیلاریمیزین قارشیسیندا دوران ان مهم مسئله‌لردن بیریده بو مقدس وظیفه‌دن عبارتدر. اونلار اوشاقلارایچون یئنی‌اجتماعی و تربیه‌وی شعرلر و حکایه‌لر یازما ـ لیدرلار. معارف اداره‌سی خصوصیله معلملریمیز بو ایشده قاباقچیل اولما ـ لیدرلار، چونکه اونلار گله‌جك نسلمزین ترقی و تکاملی اوغروندا اولان بویوك و مقدس بیر وظیفه‌نی یئرینه یئتیریرلر.

بوتون چتینلیکلره غالب گلن فرقه میزین رهبرلیکی آلتیندا بو مقدس وظیفه‌نیده یئرینه یئتیرلمه‌سینه هیچ شبهه اولا بیلمز.

نصیرزاده

م. محمدلو عباسی

سووه‌تلر اتفاقیندا تعلیم و تربیت

عالی و ابتدائی پداغوژی (دانشسرا) انستیتوتلاریندا تدریس ایشینه مساعدت ـ بوتون معلملریمزه، مدیرلریمزه ومربیلریمزه خلقمزین تعلیم و تربیه ایشینده کومك

اویون وقتی اوشاقلارین آرتیرمالی مقصده چاتماق اوغروندا کی سعیینی هوسلندیرملی. آنجاق اوشاقلارین حیثیتینه دگمه‌ملی؛ اودوزانلار اوزه‌رینده استهزایا یول وئرمه‌ملیدر.

اوشاقدا اویونی آپارماغا دگیل، اویونون ئوزینه قارشی بیر مراق یاراد یلمالیدر اوشاقلار ئوز یولداشلارینین موفقیتیندن سئوینمه‌لی و اونلارین اویونی اودوزماسیندان‌دا چوخ کدرلنمه‌ملیدرلر.

دیداقتیق اویونجاقلارلا اویونلار ـ اویونلارین چوخی ایچون خصوصی دیداقتیق اویونجاقلار لازمدر که. بونلار پیر ـ امیداجیقلار، رنگلی شارجیقلار، حلقه‌لر چوبوقلار، موزیك و سایره دن عبارتدر. هر بیر دیداقتیق‌اویونجاق اوشاغین‌قارشیسیندا معین بیروظیفه قویوب مربی اوشاغا مختلف اصوللاردان استفاده ائتمك امکانی وئریر. اگر اوشاق حلقه‌نی دوز کئچیرمیه‌جك اولورسا، اوندا اونین تیکدیکی قلله دوز اولماز. او اویونا هوسله باشلاییر و آخردا تجربه باش توتدیقدا چوخ چوخ سئوینیر اگر لازم گلرسه مربی اوشاغا کومك ائدیر، اونین سهوینی گوستریر نه جور دوزگون ائله‌مك لازم گلدیگینی سویله‌ییر.

مربی بعضا ئوزی هر هانسی بیر اوشاغا و یا اوشاقلار دسته سینه بیر اویون تکلیف ائدیر. هر دیداقتیق اویونجاقلا بیر چوخ مراقلی اویونلار اویناماق اولار. مثلا اوشاقلاری آراسی کسیلمه‌دن حلقه لردن پیرامیدا (اهرام) دوزه‌لتمك داریخدیریر. آنجاق ایکی اوشاغا پیرامیدا وئریب «گوره‌ك کیم پیرامیدانی تئز دوزه‌لده‌جك» دیدیکده، اویونا قارشی مراق اویانیر. اوشاقلار بویوك بیر ممنونیتله رنگلی شارجیقلاری دیگیر ـ لدیرلر، آنجاق بو زمان همیشه رنگه او قدر چوخ دقت وئرمیرلر.

مربی بئله بیر اویون تکلیف ائدیر: اوشاقلارین اللرینده رنگلی شارجیقلار مربینین الینده همین رنگلرده بایراقجیقلار واردر. مربی قیرمیزی بایراغی قالدیراندا قیرمیزی‌شارجیقلار، یاشیل بایراقجیقی قالدیراندا ایسه‌یاشیل شارجیقلار دیگیرلنیر... الخ بو اویونی داهادا مرکبلشدیرمك‌اولار اشاره‌لی بایراقجیقلا دگیل سوزله وئرمك اولار.

اوشاقلار چوبوقلارلا یاخشی اوینا ییرلار. آنجاق چوخ وقت اونلار عینی شئیلری، ناخیشلاری دوزه‌لدیرلر مربی یئنی موضوع یئنی نمونه وئریر.

بئله‌لیکله مربینین تاپشیریقلاری اویونی داها مراقلی بیر حالا گتیریر و اونین دیداقتیق اهمیتینی آرتیریر.

دیداقتیق اویونجاقلار یارادیجیلیق اویونلاریندا دا ایشله دیلیر. قلله تیکیلیشینی زینتلندیریر بیربیرینین ایچریسینه قویولان فنجانلار ایسه قوابلاقلار ایچون تاب قاجاق وظیفه‌سی گورور و سایره.

آذربایجانین حقوق و سیاسی مدرسه‌سی

آذربایجانین نهضتی شرق ئولکه لرینده مثلی گورونمه‌میش بیرنهضت در. بو نهضت دموقرات فرقه سینین رهبرلیگیله باشلایاراق مجاهد وقهرمان فدائی لریمیزین قول گوجیله خاتمه تاپیب آذربایجاندا یوشالی و مستبد حکومتلره صون قویدی. فداکار فدائی لریمیز خائن و پارازیت عنصرلری آرادان آپاریب و بوتون‌آذربایجان خلقینین گوزلرینین قاباغینی دوتان پرده‌لری ییرتیب داغیتماقلا نهضتمیز بوتون ایران ایچون ملی دموکراتیك بیر شکل آلمیشدی.

بیزیم تاریخی نهضتمیزین گونی گوندن گئنیشلنمه‌سی بوتون آزادیخواه ئولکه لرینی و دیپلومات دایره‌لرین توجهنی ئوزونه جلب ایدیب ارتجاع و استعمارچی‌لار ایچریسینده بویوك وحشت و اضطراب یاراتمیشدر.

بونا باخمایاراق فرقه میزین صحیح و دوزگون سیاستی نتیجه‌سنده بیر گون آذربایجان ئولکه سی یالنیز ایراندا دگیل بلکه بوتون شرقده ئوز سیاسی رشدینی بیرنجی مقامه یئتیریبدر.

بونا شاهد اولان ئولکه میزین آبادلاشماسی، صنعتی و اقتصاد وضعیتینین یاخشیلاشماسی مدنیت و معارفین انکشافی نمونه لردن بیریسی در نیجه که بو گون آذربایجاندا اونیورسیته نین و فرقه میزه کادر یئتیرمن آذربایجانین حقوق و سیاسی مدرسه سی نین آچیلیشی در.

فرقه میز بو مدرسه نین آچیلیشندا چوق بویوك زحمتلر چکمیشدر.

بویله‌لیکله بو مدرسه فرقه و خلقمیزین احتیاجی ایچون بیلیکلی و ایمانلی نادرولار حاضرلایاجاقدر.

اودرکه بیز محصللر بونی‌یاخشی باشا دوشوروك که فرقه‌میز و خلقمیز بیزدن نه‌گوزله‌ییر. بیز محصللر فرقه‌میزین بیزه گوستردیگی‌بویوك قایغوکشلیکی هیچ وقت یاددان چیخارمایاجایق بو قایغوکشلیك‌بیزی داهادا جدی صورتده چالیشماغا و ویریلن درسلری لازیمینجه منیمسه‌مکه وادار ایدیر.

البته‌آیدیندرکه خلقمیز بو مکتب دن گوزله‌دیگی آرزولار وفرقه‌میز چکدیگی انتظارلار تزبیر زماندا عملی اولاجاقدر بیز شانلی فرقه‌میزی امین ایدیریك که همیشه ئوز وظیفه لریمیزی لایقنجه یئرینه یئتیروب مربی و استادلاریمیزین توجهی‌آلتیندالازمی معلومات آلاجایق قوی بوتون خلقمیز بیلسینلر که‌قدرتلی و شانلی فرقه‌میزین رهبرلیگی‌آلتیندا خلقمیز دائما ترقیه دوغرو گیده‌جکدر.

حقوق و سیاسی مدرسه‌سینین طلبه‌سی
میشائیل شاهگلدی

سیدرضا. موحد

ایکی باجی

دیکتاتورلیق دورینین فجایعندن بیر کیچیك نمونه

بیر پارا اشخاصین عقیده‌لری‌نین عکسینه اولاراق، گمان ایدیرم که بوگونکی‌یازیچیلارین مهم‌وظیفه‌لریندن بیریسی‌ده، کئچمیش قارادیکتاتورلیق دوریندە توره‌دیلن آجی وقانلی فاجعه لری روزنامه‌لر، مجله‌لر، کتابلاردا عکس ایتدیرمك در.

دیرلر: «قارا و پیس گون تئز یاددان چیخار» بو بیر حقیقت در. یازیچیلار، گرەك بو پارلاق گونلرده خلقیمیزین راحتلیك ومدنیت‌ساحه‌لرینده گوتوربلدیکی گئنیش آددیملاری، یوکسك شکلده تشریح ایتمکله برابر، او قارا گونلرده اوز ویرن حادثه لری ده یازسینلار، تا دیکتاتورلیغین عیبلری و بو رژیمین وجوده گلمه‌سی نتیجه‌سینده توره‌دیلن فاجعه‌لر، ایندیکی و گله‌جك نسلیمیزین گوزلرینین‌اونینده دائما مجسم اولسین.

* * *

اشاغیدا یازدیغیم تفصیل، رمان افسانه، نقیل، حکایه یوخ، بیرحقیقی قانلی فاجعه در که ۱۳۱۵ ـ ۱۶ نجی ایلرده، همان بو تبریز شهرینده اوز ویریب و بو شهریمیز اهالیسی‌نین چوخی بو جنایتین بیر قسمتینین ناظری و شاهدی اولمیشلاردر.

* * *

شهرین‌شمالنده واقع‌اولان سرخاب محله‌سینین باشلانقیجیندا بیر کهنه قبرستان وار که اورا سید حمزه دیرلر، بو قبرستانین ایشیك قسمتینین خاقانی خیابانینا یاپیشدیغی سمتده بیرخیرات سو آنباری قایریلیب که (حاج‌حسین معمار آنباری) آدیله مشهوردر. بو آنبار ایندی شانلی‌فرقه‌میزین دستوری اوزه‌ره (شیخ محمد خیابانی‌نین مزاری واقع اولماق مناسبتیله) گلکارلیق ایدیلن محوطه‌نین نزدینده در.

۱۳۱۵ نجی ایل یای فصلی گون لریندن بیریسینده بیرنفر سقا سو گو ـ تورمك مقصدی‌ایله آنبارین تخته‌سنگینی قاوزیر، دولچانی‌اوزادیب سوچکمك ایستیر، بیردن دالی‌ ـ دالی چکیلیب قیشقیریر: «ئولی... ئولی!...»

جماعت سقانین سسینه ییغیشیر، اونین رنگی قاچیب، اللری تیتره‌ییر دیلی دوتمیردی. آنجاق‌الی‌ایله آنباری گوستریردی. جماعت آنبارا باخیب بیرشئی گورمدیلر، سقانی گوتوروب قهوه‌خانایا آپاریب، حالی ئوزونه گلدیکدن‌سونرا، نه‌اولدیقینی سوروشدیلار.

سقا آنبارین ایچریسینده بیر گنج قیز جنازه‌سی گورمکینی سویله‌دی، دولی قورخیدان تئز چکدیکیندن، سویون‌شپه‌سی جنازه‌نی گئتریه آپارمشدی نهایت، آزاندا تاپیلیب گلدی.. اوزگوجی سالیب جنازه‌نی چیقاردیلار اوزگوجی اوچا و التهاب ایله دولی بیرسسله قیشقیردی: «بیری‌ده وار!» قورتارمادی

اورومیه دریاچه‌سینین ساحلینده یئنی بندر تاسیس ایدیلمیشدر

آذربایجان دمیریول و گمی اداره‌سی طرفیندن اورومیه دریاچه‌سینین ساحلینده «قالقاچی» آدلی یئنی بیر بندر تاسیس اولونموشدر. بو بندر توسطیله سلماسا یوك و مسافر گیتمك ایچون خدمت اولوناجاقدر. هله‌لیك هر هفته یکشنبه گونلری ساعت ۱۲ده شرفخانه بندریندن قالقاچی بندرینه گمی حرکت ایدیر.

بلدیه مقرراتیندان تخلف ایدنلر حقینده جزا

مهرین ۷ سینده بلدیه مقرراتیندان تخلف ایدنلردن ۱۵ نفرینین حقینده محکمه قراری صادر اولونموشدر.

سردرود نظمیه‌سی طرفیندن تریاك دوتولموشدر

نئچه گون قاباق سردرود نظمیه‌سی مامورلاری طرفیندن بیر نفردن ۳۴ اوله تریاك دوتولوب و صاحبی ایله برابر آذربایجان نظمیه اداره‌سینه تحویل اولونموشدر.

ملی اورکستر تبریزده‌کی ارمنیلر کلوبینین تعمیرینین نفعینه نمایش ویره‌شدر

ملی اورکستر مهرین ۷ سینده تبریزده‌کی ارمنیلر کلوبینین تعمیری نفعینه نمایش ویرمشدر.

قازاغستاندا دمیریول چکیلیر

مسکووا رادیوسینین ویردیکی خبره گوره قازاغستاندا ۴۲۰ کیلومتر اوزونلقندا دمیریول چکیلمه‌سنه باشلانمشدر بوخط شمالی قازاغستانی جنوبی قازاغستانا بایپشدیراجاقدور

بلغارستاندا

نئچه گون قاباق صوفیه شهرینده کارگرلر کمونیست فرقه‌سی مرکزی کمیته‌سینین ۱۱ نجی جلسه‌سی دیمتروفین ریاستیله تشکیل اولمشدر بو جلسه‌ده سئچکیلرده ائتلاف ایتمکه دایر میهن جبهه‌سینین قراری به‌یه‌نیلمیشدر مرکزی کمیته‌نین سیاسی دفتری سئچکی‌لردن قاباق ائتلافی لازم بیلیب سئچکیلر ایشلرینه باخماقدان اوتری میهن جبهه‌سی سیاسی باشچیلاریندان بیر کمیته سئچیلمیشدر. بو کمیته‌ده مخالف فرقه‌نینده نماینده‌سی اولاجاقدر بو جلسه‌ده کارگرلر کمونیست فرقه‌سی کاندیدلرینین سیاهه‌سی و سئچکیلردن قاباق آپاریلان تبلیغاتی ایشلرین نقشه‌سی هابئله بلغارستان نجات جبهه‌سی اساسی قانونینین مسوده‌سی تصویب ایدیلمیشدر.

انگلستاندا

انگلیس مجلسینین عضوی سول‌لی که نئچه مدت یوناندا قالمشدر ایندی ئوز مملکتنه قاییدیب اوطاتدن شهرینده کارگرلر شوراسی طرفیندن تشکیل اولونان بویوك میتینگده بیله‌دیمیشدر یوناندا اوز ویره‌ن قاریشیقلیغین اصل سببی همان انگلیس قشونلاریدرلر سول‌لی دیمیشدر که بعضی سیاسی سیمالار که اولجه‌دن یونان وضعیتینین قارانلقلاناماسینی دیمیشدیلر بو ایندی حقیقت تاپمیشدر و بوتون علتی‌ده انگلیس قوشونلارینین یوناندا قالیب سلطنت طلبلری و فاشیست عنصرلرینین گوجلنمه‌سینه کمکلیك ایتمه‌سیدر. بعضیلری دیرلر که یوگسلاویا دولتی یوناندا داخلی محاربه یاراتماسینا سبب اولوب اما یونانین قارانلیق وضعیتینین باعثی یونانین فاشیستی حکومتیدر.

آذربایجان خلق ادبیاتی

آذربایجان فولکلورینین ان گنیش و زنگین قسمتی اولان «خلق ادبیاتی» حصه‌سینی توپلاییب نشر ایتمك آرزوسیله بو گوندن باشلایاراق آذربایجان روزنامه‌سینده بیر ستون آچیلیر.

آذربایجانین مختلف نقطه‌لرینده اولان بوتون مراقلی و هوسکارلاردان تمنا ایدیلیر آذربایجان فولکلورینین بو حصه‌سینین تکمیلی صورتده توپلانماسی ایچون یوخاریداکی موضوعلارا عاید معلوماتلارینی دقتله یازیب آذربایجان روزنامه‌سی اداره‌سینه گوندرسینلر.

آذربایجان روزنامه‌سی

آذربایجان خلق ادبیاتی

بایاتیلار

عزیزیم بیرده گوروم ،
آچ اوزون بیرده گوروم ،
دوبمادیم جمالیندان ،
لطف ایله بیرده گوروم .

عزیزیم مارال منی ،
یا ئولدور یا آل منی ،
یاندیرار سنه قربان ،
ئوزونده او خال منی .

عزیزیم یانار اودا ،
پروانه یانا اودا ،
دردیمی کیمه دیسم ،
حالیمه یانار اودا .

عزیزیم نارین گوزه‌ل ،
باخشین نارین گوزه‌ل ،
شیر یندر بالدان منه ،
سینه‌نده نارین گوزه‌ل ،

عزیزیم یارا یازیم ،
یوخومدر چارا یازیم ،
کونلومون صحیفه‌سی ،
دولوبدر هارا یازیم .

عزیزیم دورنا لاردان ،
صف چکن دورنالاردان ،
دوتارام سوراغینی ،
هر زمان دورنالاردان ،

عزیزیم شیرین منه ،
نیی وار شیرین منه ،
فرهاد یم شیرینیندن ،
شیرین سن شیرین منه ،

عزیزیم اولدوزلاری ،
آیلاری اولدوزلاری ،
یاتمارام گیجه‌لر من ،

سایارام اولدوزلاری .

اولوب کونلوم یارعاشقی ،
سئوگیمین وار یاراشقی ،
نه گوزلدر شیوه دیلدن ،
عاشق یاری ، یار عاشقی ،

عزیزیم نیی مندن ،
سوروش سان نیی مندن ،
اوره‌گیم نالـه چکر ،
الهام آلارنیی مندن ،

عزیزیم ساری بلبل ،
گل گله ساری بلبل ،
گورنده غصه لـه نیر ،
ئوزگولون ساری بلبل .

عزیزیم اوزاقلاشماز .
دوست دوستدان اوزاقلاشماز
سن مندن اوزاقلاشسان ،
محبت اوزاقلاشماز ،

عزیزیم جان مندن ،
جسم مندن جان مندن ،
وور کیپریکین اوخونی ،
هدف مندن جان مندن ،

عزیزیم یاخار دویماز ،
یاندیرار یاخار دویماز ،
باخدیقجه گوزلریندن ،
شیمشکلر چاخار دویماز ،

منیم سئوگیم حقیقتدر ،
اونی سئومه‌ك سعادتدر ،
منی حقه سوق ایله‌ین ،
کونولده کی صداقتدر ،

م . نیکنام

اعلان

بعضی اشخاصین سابقه‌سی باره‌سینده پست شهری وسیله‌سیله بی امضاء نامه‌لر مرکزی تفتیش کمسیونا یوللانیر وبعضاده گلایه اولونورکه یزیم ، یازدیغمیز نامه‌لره ترتیب اثر ویریلمیر بووسیله ایله او فرقه یولداشلارینا خاطر نشان اولونور بو کمسیون بی امضاء نامه‌لره جواب ویرمکه مجبور دگل بیر شخصین باره‌سینده ایرادی اولان بیرفرقه چینین گرك شهامتی اولوب ئوز معلومات و مدارکین آیدین صورتده حضورا یاکتبا بو کمسیونا بلدیرسین تارسیده‌لیك اولسین .

مرکزی کمیته‌نین تفتیش کمسیونی

اداری اعلان

روزنامه اداره‌سی طرفیندن نماینده‌لیك ومخبرلیك شرایطی گوندردیکیمیز آقالاردان تقاضا اولونور تیزلیکله شرایطنامه‌نی تکمیل ایدیب بو اداره‌یه قایتارسینلار مایل اولمیان صورتده کتبی اولاراق اطلاع ویرسینلر که‌اونلارین یرینه باشقا نماینده معین اولسین . مدیریت ۲-۳

فرقه‌وی اعلان

بونیله بوتون شهر کمیته‌سینین فرقه‌عضولرینه خبرویریلیر که ئوز عضویت کارتلارینی مهر آیینین آخرینه‌کیمی مربوط حوزه‌سینده (کنترول اولدی) مهری ایله مهر ایتمه‌لیدرلر .

تبریز شهر کمیته‌سی

اعلان

آلتنجی ابتدائی کلاس ایچون ادبی قرائت کتابی نشراولدی عمده ساتیلان یئری معارف انتشارات کتابخانه‌سی . ۳-۴ ش ۳۱۳

آذربایجاندا صنعت ترقیسیندن ئوتری

بویوك بیر قدم

تبریزده‌کی شایان کارخانه‌سی آذربایجاندا کشباقلیق صنعتینی یاخشی بیراصولیله وجوده گتیریب و همیشه برینجی درجه‌لی جنسلر تهیه ایتمکله و ایرانین تمام نقطه‌لرینده مشهور اولمشدی ، ولی چوخ تاسف که سون زمانداکارخانه‌ده توخونان وطنی پارچالارین تنزلی و آغیر ضررلری مناسبتیله کارخانه‌نین مالی وضعیاتی یاخشی اولمادیغیندان اقتصادی فشاره دوچار اولـدی و آغیر ضررلرین وجودیله اوزون زمان کارخانه ئوز سرمایه‌سیله ایشینه ادامـه ویرمکه موفق اولموشدور .

خوشبختانه سون گونلرده آذربایجان ملی توخوجلیق ظفر کارخانه‌سی بیر پارلاق‌اولدوز کیمی تبریز افقیندن طلوع ایدوب وآذربایجاندا اولان صنعتلری ایشیقلاندردی ، ظفرکارخانه‌سی که تازه سیستم ماشین‌لار و یئنی بیر اصولیله ایشه باشلاییب و گوندن گونه توخوجلیق صنعتینین ترقی‌سینه و استحصالین آرتماسنا سبب اولموشدر اونین جدی و صنعت ترقی‌سینی ایستین مدیریتی ظفر کارخانه‌سنه توسعه‌ویرمك نظریله شایان کارخانه‌سینین ساتیلماسینی چوخ حرمتیله قبول ایتدی . و آرتیق تشکر ایتمك لازم دور ئوز حرمتلی رهبریمیزین بو خصوصدا ویریلن قیمتلی دستورلرینی ظفر کارخانه‌سینین هیئت مدیره‌سی و حرمتلی نماینده‌لری نظرده دوتوب و شایان کارخانه‌سینی اقتصادی فشار دان خـلاص ایتمکه موافقت ایتدیلر .

هرایکی کارخانه‌نین نماینده‌لرینین موافقتیله شایان کارخانه‌سینین تمامی ماشین‌لاری و بناسی ظفر کارخانه‌سینه ساتیلیب و تحویل وئریلدی .

بیز ئوز احساساتیمیزیله کاملااطمینانیمیز وارکه ظفر کارخانه‌سینین توخوجلیق صنعتینه ترقی ویره‌ن مدیریتی و متخصص‌لرینین جدیتی سایه‌سینده‌شایان کارخانه‌سینده اولان بعضی نواقص‌ده تکمیل اولونوب و تعطیل ایتمیش ماشین‌لار ایشه دوشمك یولیله بیر-چوخ ایشسیزلره ایش ویریله‌جك و ایرانین بو قسمته اولان احتیاجاتی بکلی رفع اولاجاق . بیز آذربایجان ملتی بئله بیرملی مؤسسه‌نین آذربایجاندا وجوده گلیب وتوسعه تاپماسی مناسبتیله آذربایجان دموقرات فرقه‌سینین حرمتلی صدری آقای پیشه‌وری‌یه و اونون جدی و درستکار یولداشلارینا تشکر ایدیب و اونلارین رهبرلیگی آلتیندا افتخار ایتمه‌گیمیزه حقلی‌یك .

یاشاسین آذربایجان خلقینی ظفره‌دن ظفره آپاران غالب فرقه‌میز!

شایان کارخانه‌سینین‌هیئت مدیره‌سی

دموقرات مجله‌سینه

فیروز

بنده‌ده گوزلریم ایشیقلاندی باخ ! آچارکان صفحه‌سین من ورق-ورق !
فرقه قومیته‌سینین ئوز مجله‌سین ، یاندین حق الوقدن سونمز بیرچراق

* * *

بیلرم گوزلریم نه‌لر گوره‌جك ، منجه بوآرزونو دویور هراوره‌ك ،
بو خوشبخت حیاتی یارادانلارا ، آفرین دیه‌جك بویوك گلمه‌جك ،

* * *

قوی‌دشمن ایشیدیب اوخوسون‌اونو ، تانیسین بو ائلی دوشونسون بونو ،
قهرمان خلقیم در ظفر بیزده در ، آرتیق یتیشدیر عمرنوت سونو ،

* * *

ایندی سئونجیمدن گولور گوزلریم ، آرتیق سیزیله‌دیر اینجه سوزلریم ،
ائلین سعادتین گوره‌ندن بری ، یاشاسین فرقه میز اولوب ازبریم ،

* * *

گان ، گله‌جکدن خبر وئریم من ، بیزیم فرقه میزه دیه‌جك احسن ،
بویوك‌ئولکه‌لرله دوراندا‌یولداش ، بیزیم بو قدرتلی بو عزیز وطن !

* * *

قوی‌چیخسین آغ گونه بوائلیم‌منیم ، چوق ظلملر چکیب سئوگلیم منیم ،
ایندی مجله دن ذوق آلیر گونول ، نه‌قدر شیرین در ئوز دلیم منیم .

* * *

ایندی‌قوی‌سویله‌سین‌لای‌لای‌اوغلونا ، بویوك قهرمانلار یتیرن آنا ،
سعادت گونشی دوغوب یوردوما ، وئرسین اولادینی وطن قوینونا .

* * *

گل‌آنا یوردومون نازلی دلبری ، الینده اوچ تللی سازلی دلبری ،
سعادت نغمه‌سین اوخو بو ائله ، یوردوم چوخدان آتیب غمی کدری .

* * *

سئوگلیم‌قوی قوناغ آخشاما گلدین ، منیم ده خیالیم الهاما گلسین ،
بیزیم بو ائللری تبریك ایتمکه ، گونشده گویلردن سلاما گلسین .

* * *

ای یئنی حیاتین خوش مجله‌سی ، سنسن بو ائلرین ان جوشقون سسی ،
سنین قدرتینی تبریك ایتمکه ، شاعرین شعردیر اوز هدیه‌سی .

اعلان

آذربایجان فرش شرکتی مرکزی اداره‌سینی امیر کاروانسراسیندان انجمن ایالتینین مقابلینده سابق ایش‌وزحمت اداره‌سینین بناسینه انتقال ویریب‌وبوتون ایش ساعتلرینده اشخاصین مراجعاتی ایچون حاضردر . ۳-۵

ش ۳۱٤ آذربایجان فرش شرکتینین مدیر عاملی- حسین نوبری

اداری اعلان

بوتون شهر و قصبه‌لرده وقتی قورتارمیش آبونه‌چی‌لریمیزده‌ن تقاضا اولونور ئوز آبونه پول‌لارینی تیزلیکله بواداره‌نین مالی شعبه‌سینه گوندرسینلر و بیرده آبونه ایستیه‌نلر اولجه آبونه پولونی گوندرمه‌زسه‌لر اونلارین تقاضالارینه ترتیب اثر ویریلمیه‌جکدر . مدیریت ۵-۱۰

آذربایجاندا...

۱ نجی صحیفه‌دن بقیه

ایندی فرقه میزین گوستریشی اوزره غله حاضرلیغیندان ئوتری جدی ایشلر گورولور. کندلیلریمیز همیشه فرقه میزین گوستریشلرینده صادق و فداکار اولدیقلاری کیمی غله توپلانماسیندادا ئوزصداقتلرینی وایمانلارینی نشان ویریرلر. آنجاق قید ایتمک لازم‌درکه، کندلرده‌ده محتکرلیک فکریله مسموم اولموش بعضی‌ها‌پلار بومقدس ایشدن بویون‌قاچیریب غله‌لرینی گیزلتمکله بهالیق انتظاریندادرلار.

ایندی هامپالار، نهضتیمیزین نتیجه سینده آغیر ویرگیلردن آزاد اولوب و آز بهره ویریرلر. اونلارا ویریلن بوحقوق و آزادلیق ایسه عموم خلقین الیله اولدیغیندان، اونلاردا عموم خلقین ایشینده صادق و فداکار اولمالی‌درلار.

عمومیتله ایستر شهرلرده و ایسترسه کندلرده غله‌لی احتکار ایتمکله مصنوعی بهالیق تره‌تمک خیالینده اولان شخصلر خلقین دشمنلری سایلاجاقلار. بئله فکرلی شخصلره دفعه‌لرله نصیحت دیمیشیک اما، آرتیق نصیحت‌لرین وقتی قورتارمیشدر.

ایندی بوجور آداملارلا یالنیز قانون اوزره رفتار اولوناجاقدر.

ایندی هرکس غله خصوصیندا آذربایجان انجمن ایالتی‌سنین تصویب اولونموش قرارینداندان تخلف ایتسه ئولوم‌جزاسینا قدر محکوم‌اولوناجاقدر. غله‌نی احتکار ایدیب، نامردانه ییتلرله ثروتلنمک خیالینده اولان شخصلر هیچ وقت، بیزیم قانونلاریمیزین محترم سایلماسیندان غفلت ایتمه‌مه‌لیدرلر.

چورک مسئله سیله اوینایانلار خلقین‌رحمسیزلیگینه دوچار اولاجاقلار.

آرتیق آذربایجاندا چورک نگرانلیغی اولمایاجاقدر.

نورمبرغ محکمه سی بیتدی

اول صحیفه‌دن بقیه

۱ — عمومی صلح و امنیت علیهنه توطئه و فساد توره‌تمک،

۲ — لاهه و ژنو معاهده لری مقرراتی خلافنه اولاراق صلح علیهنه جنایت لره مرتکب اولماق،

۳ — محاربه زمانی جنایت‌لری،

٤ — انسانیت علیهنه توره‌نمیش جنایت لر.

بو رای لر موجبنجه «گورینگ» دن باشقا: آلمان خارجی‌ایشلروزیری «فون ریبن‌تروپ»، آلمان باش - قرارگاه رئیسی: «مارشال‌کایتل»، اشغال ایدیلمیش تورپاقلار وزیری و نازیسم ایده اولوگی «روزنبرگ» و سابق آلمان خارجی ایشلر وزیری «فون نویرات» دا بوتون موردلرده مجرم تانینمیشلار و «فون نویرات» مستثنا ئولوم جزاسینا محکوم‌ایدیلمیشلر.

بو صون شخص ۱۵ ایل حبسه محکوم ایدیلمیشدر.

بونلاردان باشقا:

آلمان «گشتاپو» رئیسی «کالتن برونر» و لهستان عالی قومیسیری «فرانق» محاربه زمانی جنایت لری، و انسانیت علیهنه جنایت‌لر جرمی ایله «بوهم‌وموراویا» حاکمی و داها صونرا آلمانیا داخلی ایشلر وزیری «فریک» صلح علیهنه جنایت لر و هابئله محاربه زمانی جنایت لری و انسانیت علیهنه جنایتلر جرمی ایله، «زاوکل» محاربه‌زمانی آلمانیا ایش انرژیسی رئیسی انسانیت علیهنه جنایت‌لر جرمی ایله، صون - زمانلار آلمانیا باش قرارگاهی رئیسی «ژنرال یودل» محاربه زمانی جنایت لری و انسانیت علیهنه جنایتلری جرمی ایله، «اوطریش» و «هلاندا» عالی قومیسری اولان «زایس اینکوآرت» صلح علیهنه توطئه، محاربه زمانی جنایت لری و انسانیت علیهنه جنایت لری جرمی ایله و هابئله هیتلرین معاونی «بورمان» ده ایندیه قدر توقیف ایدیلمه‌میش اولدوغوندان غیابا ئولومه محکوم ایدیلمیش‌در.

محکوم لاردان سابق تسلیحات وزیری «شپیر» ۲۰ ایل، «رودولف هس» بوتون عمر بویی، یهودی لر جلادی «اشترایخر» ئولومه، سابق «رایش بانک» رئیسی «فونک» بوتون عمر بویی، ۱۹٤۳ — نجی ئیله قدر آلمان دونانماسی قوماندانی آمیرال «ریدر» بوتون عمر بویی، اونون جانشینی اولان «آمیرال‌دونیتس» ۱۰ ایل و آلمان گنج‌لر تشکیلاتی ایدری «بالدور فون‌شیراخ» ۲۰ ایل‌حبسه محکوم ایدیلمیش‌لر.

متهم‌لردن سابق آلمانیا اقتصاد وزیری «دکتر شاخت» آلمانیانین دیپلماتی و آنکارا بویوک ائلچی سی «فون پاپن» و «گوبلز» ین مؤثر یاردیمچی‌سی اولان «فریچه» تبرئه ایدیلمیشلر.

لکن ویریلن بو حکم‌لر تمامیت آرائیله دگل بلکه اکثریت آرائیله تصویب ایدیلمیشدر.

سووت اتفاقی ناشی‌سی محکمه‌یه ویرمیش اولدوغی بیر یادداشت‌دا:

«هس» ین ابدی‌حبسی ایله مخالفت ایتمیش و اونون ئولوم جزاسینا چاتدیریلماسینی تقاضا ایتمیشدر.

سووت اتفاقی عدالت معنای عقیده‌سینجه؛ دکتر شاخت، فون‌پاپن و فریچه ده جنایت‌کاردرلار واونلاردا باشقا یولداشلاری کیمی مجازات‌ایدیلمه‌لی‌درلر.

هابئله سووت اتفاقی نماینده‌سی آلمانیا دولت مؤسسه لرینده‌ن «اس. آ» تشکیلاتی و آلمان حکومتی هیاتینین گناهسیز تانینماسی ایله موافق‌دگلدر.

بو عدم موافقت تک‌سووت‌اتفاقی نماینده‌سینه منحصر قالمامیش بلکه بوتون ئولکه‌لرده اولان دموقرات عنصرلری، حتی آلمانیالی دموقراتلار بو اوچ نفرین تبرئه ایدیلمه‌لری ایله مخالفت گوستریمکده درلر.

***

حقیقت‌ده‌ده محکمه بوکیمی جنایت‌کارلاری اغماض ایتمکله‌اونلاری تشویق ایدیب دنیانی قانا بویویان امپریالیست سیاست‌لری ئوز عمل‌لری ایله ترغیب ایله‌مکده درلر.

هله‌ده دنیادا «هیتلری» واونون یولداشلارین «فرانسیز» لار و سووت‌لر علیهنه تقویت‌ایدیب ایش باشینا گتیره‌ن سیاست‌لر و اونلارین مدافعلری ئولمه‌میشدر. هله‌ده آلمانیادان دموقرات قوه‌لر علیهنه استفاده ایتمک ایسته‌ین چوروموش سیاست آداملاری ئوزاورک سوزلرینی حیاسیزجاسینا سویله مکدن چکینمه‌یرلر.

حتی بونلارین: ایندی آزاد بوراخیلمالاری قرارلاشدیریلمیش بو اوچ جنایت‌کاردان استفاده ایتمک آرزوسیندا اولمادیقلاری معلوم دگلدر.

محکمه‌نین ویردیگی حکم آلمانیادا متفق کنترول قومیسیونی‌طرفیندن تصویب ایدیلدیکدن صونرا او کتوبرین ۱۶ سیندا «نورمبرغ» حبسخانه‌سینده اجرایه قویولاجاقدر.

حبسه محکوم ایدیلن‌لر ایسه برلینده ٤ متفق قونترولی آلتیندا اولاجاق بیر مجلس‌ده ساخلانیلاجاقلار.

***

نورمبرغ محکمه سی قورتولماقلا دنیانین تاریخی محاکمه‌لریندن بیریسی صونا یتیشدی.

لاکن دنیا ملتلرینین قانینی‌سورانلارین و ئوزقانلی منظورلاری یولوندا میلیونلارلا مستعمره خلقلرینی اسارت زنجیرینده ساخلایانلارین‌حسابینا یتشمک ایچون تاریخین محکمه‌سی دوام ایده‌چکدیر.

مدیترانه ده ایکی امپریالیستین توقوشماسی

اول صحیفه دن بقیه

۱۹٤٦ دا افکار عمومیه‌نین فشاری اثرینده مصر سیاستمدارلاری انگلیس قوه‌لرینین مصردن چیخماسینی قاباغا چکدیلر. اما مذاکره‌لرین طرز جریانیندان، انگلیسلرین مصرده‌کی ئوز عسکری وضعیتلرینی ساخلاماقدان وسوئز قانالی ناحیه‌سینده‌کی انحصاری نفوذلاریندن اوتری هر جور مقاومته حاضر اولدیقلاری آنلاشیلدی.

بریتانیا دولتی، مدیترانه‌نین شرقینده‌کی تسلطیندن خاطرجمع‌اولماق ایچون (قبریس) آراسیندا و (فلسطین) ده ئوز منظم عملیاتی ایچون مرتب اباق یری دوزه‌لتمیشدر.

فلسطینده‌کی دنیز اس بحری لری طیاره دوشرگه لری، عسکریه‌جاده‌لری و اورادا ساخلو اولان انگلیس قوه لری بریتانیا ایچون یاخین‌شرقده چوخ محکم تکیه‌گاه تشکیل ایتمیشدر.

انگلیستان ایله عراق آراسیندا ۱۹۳۶ دا باغلانان معاهده‌یه گوره، موصل نفت معدن‌لرینی ایشلتمکه، ئوز عسکریه طیاره‌لرینی عراقین طیاره میدانلاریندا ساخلاماغا وعراقین‌نظامی قوه‌لرینی قونترول ایتمکه انگلیسلرین حقی واردر. بو اوزدن عراق‌دولتینی ئوز حقیقی استقلالیندن محروم ایدیب و اوراانی عراق ایله قونشو اولان مملکت لره فشار وارد ایتمک ایچون ئوزینه بیر عسکریه پایگاهی قرار ویرمیشدر.

(قورتارمادی)

رومانیادا

رومانیادا سئچگی لره بویوک حاضرلیق دوام ایتمکده‌در کمونیست- سوسیالیست- دموقرات آزادیخواه - کارگرلر جبهه‌سندن عبارت اولان ائتلاف ایتمش فرقه‌لر فعالیت ایتمکده‌در.

یوگسلاویا ایله مجارستان آراسیندا دیپلماسی رابطه

یوگوسلاو روزنامه لری مجارستانیله یوگسلاویا آراسندا دیپلماسی‌رابطه‌لر یاراتماسینا دایر یوگسلاویا دولتی‌نین رسمی بیانیه‌سینی منتشر ایتمشلر.

بلغارستاندا

بلغارستان کارگرلر شوراسنین عموم جلسه‌سی بلغارستانین سیاسی وضعیتی مجلسین سئچگیسی و کارگرلرین وضعیتلرینین یاخیشیلاشماسی مسئله لرینده مطالعه ایدیب چوخلی قرارلار آلمشلار اوجمله‌دن یاخین زماندا باشلانان سئچگیلرده کارگرلرین فعالیتیله اشتراک‌ایتمه‌لرینه دایر تصمیم دوتولمشدر.

یوگسلاویادا

یوگسلاویا ملی جوانلاری‌شوراسی‌نین ۵ نجی‌عمومی جلسه‌سی تشکیل اولموشدر بوتون دنیا ملی جوانلارینین رئیسی هابئله انگلیس جوانلاری نماینده سی بو جلسه‌ده حاضر اولمشلار.

فرانسه‌ده

دوگل طرفدارلاری اتحادیه‌سنین ۱۳ نفر عضولری بیر مکتوب یازیب‌ و اونلار دوگل طرفدارلاری اتحادیه‌سیندن چیخمالارینی او مکتوبدا بیلدیرمیشلر.

نورمبرغ محکمه‌سی

اول صحیفه دن بقیه

یلدان صونرا سووت مدعی‌العمومی‌سی دیدی‌که بو سوزلر رایین ضمنینده قید اولونمالیدر: سووت مدعی‌العمومی «شاخت» «فون پاپن» «فریتسه» نین تبرئه اولمالاری ایله مخالف‌در بونلارین‌آزاد اولمالاری دگیل بلکه بونلارین محکوم اولمالاری لازم‌در. سووت مدعی‌العمومی‌سینین هه سین حقینده‌کی محکمه نین راینه مخالف اولدیغی دا قید ایدیلمه‌لیدر.

فون پاپنین تورکیه‌ده‌سفیراولدیقی زمان سووت علیهنه آپاردیقی‌تبلیغات و تحریکات سووت‌خلقی نین یادیندان چیخماییب‌در هابئله فون پاپنین سراج اوغلو و باشقا تورکیه هیئت حاکمه سینی سووت دولتی ضدینه تحریک و تشویق ایتمه‌سی ده هاموبا معلوم در بوندان علاوه نازی جنایتکارلارینین یاراتدیقی جنایت‌لر بیغدیقلاری خانمانلارتوکدیکلری قانلارین ایزلری هله‌ده گیتمه میشدیر بودر نازی‌لرین جنایت‌لریندن بیر کیچیک نمونه.

(لوبلین) شهرینده آلمانلارین (مه دانك) توقیف گاه‌لاریندا ایتدیکلری عمل لر هله ده خاطرلردن محو اولمامیشدیر.

بو توقیف گاهدا فقط بیر آی مدتنده یعنی ۱۹٤٤ نجی ایلین مارس آیندا ۶۱۵ نفر روس ۲٤۷ نفرلهستانلی ۱۰۸ نفر فرانسه لی ۷٤ نفر یوغوسلاویالی ئولدورمیشدیلر. بوندان علاوه ۱۹٤۲ نجی ایلده ۶۰۰۰ نفر قادین گتیریب همان توقیفگاهین میداننیدا گولله ایله اعدام ایتدیلر.

۱۹٤۳ نجی ایلین نوامبر آینین ۳ ده ۱۸٤۰۰ سووت عسگرلرینی ناحق یره قانلارینا بله‌شدیردیلر.

۱۹٤۳ نجی ایل ژوئن آیندا همان میداندا ٤۰ نفر قادینی اوشاقلاری ایله برابر رحمسیزجه‌سینه ئولدوردیلر.

۱۹٤۳ نجی ایل پای فصلی‌آلمانیا گه‌شتاپورئیسی هیملر(لوبلین) شهرینه گلدی و بیر قومسیون تعین ایتمکله ۶۰۰۰۰ نفری بشری یاندیرماق ایچون ینی اختراع ایتدیکلری کوره لرده یاندیردیلار بوندان علاوه ٤۰۰۰۰ نفری ده او دیدیگیمز یولیله قوربان ایتدیلر.

فاشیست جلادلاری اوز قوربانلارین ئولدورمه دن اول سویوردیلار نجه‌کی لوبلین شهرینده کشف ایدیلن بیر انباردا پاریس- وین- بروقسیل وارشوا- ترییست، پراغا، ریقا، کیه‌ف، خارقوف، شهرلرینین معمولاتندان اولان لباسلار وار ایدی بو لباسلار ایسه قوربان ایدیلن انسانلاردان آلدیقلاری و سویدیقلاری‌اشیالر ایدی.

بو فاشیست لرین جنایت لریندن بیر نمونه ایدی بوندان علاوه فاشیست لر سووت توپراقندا حدسیز جنایت‌لر یاراتمالا گوزه‌ل شهرلری و کندلری خرابه زاره چه‌ویردیلر کارخانه‌لری یاندیریب قرائتخانه لره اود ووردیلار یوز مین‌لرجه سووت خلقلرین آرادان آپاردیلار سووت خلقلرین بو صون محاربه ده چکدیگی زحمتلر سایر ملتلردن داها دا آرتیق در او درکه سووت مدعی‌العمومی‌سی قان ایچن جلادلارین آزاد اولماسینا مخالف‌در بشر عدالتی ده بونی طلب ایدیر.

دقت - دقت

آذربایجان رادیوسی مهر آینین ۱۰ ندان اعتبارا هر گون آخشام‌ساعت ۵ تمامدان (۱۷ دن) گئجه ساعت ۱۰ تماما (۲۲-یه قدر) ٤۹٫۳٤ متر ده قیسا دالغادا ایشلیه‌جکدر.

آذربایجان رادیوسنین ایش پروغرامی آشاغیداکی قاعده ایله اولاجاقدر.

ساعت ٤ — ۵۰ دقیقه رادیو واسطه‌سیله سوت ویریلیر.

ساعت ٤ — ۵۵ دقیقه ساعتین ایشله‌مک سی.

ساعت ۵ تمامدا ساعت زنگی ووروور زنگدن صونرا آذربایجان ملی سرودی چالینیر. سروددان صونرا دانیشیق باشلانیر.

« ۱۷ — ۵ دقیقه آذربایجان دیلینده داخلی و خارجی خبرلر.

« ۱۷ — ۱۵ « قونسرت ویریلیشی.

« ۱۷ — ٤۵ « مقاله اوخونماسی.

ساعت ۱۸ تمامدا کورد دیلینده پروغرام

« ۱۸ ۱۵ دقیقه .... موسیقی پارچالاری

« ۱۸ — ۳۵ « ....(ادبی، اجتماعی، تاریخی، علمی‌صحبتلر)

« ۱۸ — ۵۵ « ....موسیقی پارچالاری

ساعت ۱۹ — ۱۰ دقیقه فارس دیلینده پروغرام.

ساعت ۱۹— ٤۰ دقیقه آذربایجان دیلینده داخلی، خارجی خبرلر و مقاله

ساعت ۲۰ تمامدا قونسرت

ساعت ۲۰ — ٤۰ دقیقه روس دیلینده پروغرام

ساعت ۲۱ تمامدا فرانسه دیلینده پروغرام

« ۲۱ — ۲۰ دقیقه .... (ارمنی — آثوری دیللرینده پروغرام — رقص موسیقی‌سی، هاوا ئورگنمک)

ساعت ۲۱ — ۳۵ دقیقه آذربایجان دیلینده روزنامه‌لر ایچون خبر دیکته‌سی

« ۲۲ تمامدا آذربایجان رادیوسی پروغرامنی قورتاریر.

آذربایجان رادیو قومیته‌سینین صدری چشم آذر

ستارخان بایراقلی تبریز شهر قومیته سینه «دموقرات» مجله سینن انتشاری مناسبتیله مراغه‌دن گلن تبریک تلغرافی

«خلقمیزین افکارینین ایشقلاندیریلماسیندا بویوک تاثیری اولان «دموقرات» مجله‌سینین نشر اولماسی مناسبتیله سیزی صمیمی قلبیدن تبریک ایدیب و بویوک نتیجه‌یه موفق اولماغینیزی امید ایدیریک.

مراغه ولایتی قومیته‌سینین‌صدرمعاونی- فریدونفر»

چین‌ده

دونن چین کمونیست فرقه‌سی‌ملی مجلسده اشتراك‌ایتمه‌مه گینی‌رسمی حالدا چین دولتنه بیلدیرمیشدر.